

РУХТЫ ОЯТҚАН ҰЛТТЫҚ БАЙҚАУ

Қазақ қашанда әдемілік пен әдептілікті, тәлім мен тәрбиені арда тұтқан, ұлағатты ұрпақ тәрбиелеуді мақсат етіп келеді. «Баланы бастан» немесе «Дұрыс қанаттанған түзу ұшар» деген нақыл сөздердің өзі мұны айқындап тұрғандай. Еліміздің жетекші университеті қабырғасында осы бағытта атқарылып жатқан игі шаралардың бірі – ҚазҰУ мен «Ана тілі» газетінің бірлескен жобасы дәстүрлі «Ана тілі аруы» және «Жігіт сұлтаны» байқауы.

Ел Тәуелсіздігінің 25 жылдығына, мың жасаған Алматы шаһарының мерейтойына арналған іс-шаралар ҚазҰУ-да кеңінен қамтылып, жоғары деңгейде өтіп жатыр. Филология және әлем тілдері факультетінде қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының 3-курс студенттерінің ұйымдастыруымен өткен мерекелі кештің тақырыбы да «Алматы – тәуелсіздіктің алтын бесігі» деп аталды.

Мың жасаған шаһар және ТӘУЕЛСІЗДІК

Талайлы тағдыры бар, сан тарихтың бедері бар, сан акынның арман қалаға, иранбаққа теңеген өлені бар Алматының тәуелсіздіктің алтын бесігі, ұлт ұлыларының ұясы болғаны ақиқат. Ұлы Жібек жолының бойында орналасып, іргесі орта ғасырларда бекіп, ат жалындағы өркениеттің ордасына айналғанын, тарихтың талай теперішін көріп, қилы кезенді бастан өткерген қаланың мандайына егемендікке қол жеткізген тұстағы тарихи беделі, тұрғындарының тәуелсіздікті тұғырлы ету жолындағы қажырлы еңбегі ел абыройын асқататып, шаһар шамшырағын арайлы етуге бар күш-жігерін жұмсап келе жатқанын көріп келеміз.

Жалғасы 5-бетте

Работа Ученого совета ректората, прошедшая в последний ноябрьский осенний месяц, началась с подписания меморандума о сотрудничестве и совместной деятельности между информационным агентством ТОО «Kazakhstan Today Media Group» и Казахским национальным университетом им. аль-Фараби.

ЦЕНТР ТЕХНОЛОГИИ

Стороны будут сотрудничать в информационном и организационном направлении масс-медиа. Данный тандем позволит обеим сторонам расширять творческие и технические возможности. Особенно это положительно скажется в продвижении имиджа ученых и самого университета. Еще одним радостным событием стало вручение стипендии студентам от спонсоров и партнеров КазНУ. Двадцать восемь студентов факультета филологии, литературоведения и мировых языков, журналистики, востоковедения, химии и химической технологии были отмечены именными стипендиями за лучшие научные работы и за лучшие показатели в учебе. Четырем студентам факультета химии и химической технологии были вручены стипендии имени Таира Чумбалова, стипендии имени академика НАН РК Еренгаипа Шайхутдинова были присуждены 6 студентам, и две стипендии имени академика НАН РК Булата Жубанова были вручены студентам 4 курса.

После торжественных церемоний советником ректора Тілеком Кетегеновым была презентована концепция «Центр зеленых технологий». Для реализации актуальной концепции была проделана большая работа по подготовке эффективного использования территории кампуса.

Продолжение на 2-стр.

АНА ТІЛІ АРУЫ
ЖІГІТ СҰЛТАНЫ
2016

Мақсаты анық, ұлттық бояуы қанық байқаудың актық сыны Ө. Жолдасбеков атындағы студенттер сарайында өтті. Университеттің 500-ге жуық қыз-жігіті байқауға қатысуға өтініш білдіріп, олардың ішінен елуі екінші кезенге іріктелініп алынды. Нәтижесінде сайыста 15 факультеттен келген 10 ару мен 10 сұлтан өз өнерлерін ортаға салды.

Осы кезеңге дейін қыздардың қолымен жасалған казак ұлттық тағамдарының жәрмеңкесі өткізіліп, жиналған ақша қоры жетім балалар үйіне қамқорлық іс-шараларына жұмсалды. Жігіттер түрлі спорт сайыстарына қатысып, өздерінің күш-жігерлерін көрсетті, сондай-ақ, қатысушылардың ұлттық дәстүрді білуі мен әдебіне де мән берілді.

Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығы, Алматы қаласының 1000 жылдық мерейтойын ту еткен шараның басты мақсаты да осы. Жастардың жеке тұлға ретінде дамуына, рухани кемелденуіне, шығармашылық әлеуетін арттыруға атсалысу. Байқау арқылы Қазақстан жастары арасында мемлекеттік тілдің қолданыс аясын кеңейту де ұйымдастырушылардың алға қойған асыл мұраты.

Байқау қатысушылары таныстыру, шеберлік, шығармашылық байқаулары, ұлттық киімдегі «дефиле»

сынды 5 кезең бойынша өнер көрсетті. Қыздар мен жігіттер қазақ ұлтының салт-дәстүрін дәріптей отырып, дарындылықтарын байқатты. Бүгінгі заман кейпін механика-математика факультетінің студенті Әлібек Қайратұлы, география және табиғатты пайдалану факультетінің студенті Сәуле Бақыткерей, физика-техникалық факультетінің студенті Шалқар Құдайберген, филология және әлем тілдері факультетінің студенті Ақмарал Бегежан сахналандырылған қойылыммен көрсетіп, көпшілікке ой салды. Химия және химиялық технология факультетінің студенті Қайсар Демократ пен география және табиғатты пайдалану факультетінің студенті Айнамкөз Досаналиева әуелетіп ән салса, журналистика факультетінің студенті Есентемір Қуанышбек күмбірлетіп күй шертті. Механика-математика факультетінің студенті Баян Тұрсынбай фокус көрсетіп, талантымен таңғалдырды. Журналистика факультетінің студенттері Нұрсұлтан Талғат саксафонда, Алтынай Алмабаева жетігенде ойнап, құлақ құрышын қандырды.

Таланты мен тапқырлығы жарасқан арулар мен сұлтандарды бағалау қазыларға оңайға соққан жоқ.

Сайысқа қатысушыларға баға беріп, қазылық етушілердің құрамында «Ана тілі» республикалық

Жалғасы 8-бетте

БҮГІНГІ САНДА:

ЖУРНАЛ «АЙҚАП»
ВНОВЬ ПОРАДОВАЛ
ЧИТАТЕЛЕЙ

ЧЕЛОВЕК ТРУДА

ТАРИХ АҚИҚАТЫ

3-стр.

5-стр

7-бет

КазНУ – Elsevier: КУРС НА СОТРУДНИЧЕСТВО

Ректор КазНУ им. аль-Фараби академик Галым Мутанов встретился с вице-президентом «Elsevier» Джино Усси.

КазНУ им. аль-Фараби и компанию «Elsevier» связывают пять лет плодотворного взаимовыгодного сотрудничества. За это время существенно выросла публикационная активность ученых университета в международных изданиях. Так, за период 2011-2015 гг. число статей ученых КазНУ в высокорейтинговых журналах «Scopus» выросло в 3,3 раза – с 96 до 319.

В ходе встречи Галым Мутанов подчеркнул, что каждая четвертая научная статья казахстанских авторов в базе данных «Scopus» – это вклад ученых КазНУ и университет лидирует среди вузов страны по количеству таких публикаций.

Отдельной темой по дальнейшему развитию сотрудничества с издательством «Elsevier» ректор КазНУ обозначил продвижение 5 научных журналов университета на английском языке и 17 серий «Вестника КазНУ» в базу данных «Scopus». Джино Усси поддержал данное предложение и выразил готовность оказать содействие и поддержку по включению научных журналов КазНУ в крупнейшую реферативную базу данных в мире.

Продвижение журналов университета в базу «Scopus» несомненно будет способствовать дальнейшему развитию науки в Казахстане, а также ознакомит мировую общественность с достижениями ученых страны.

Следует отметить, что КазНУ им. аль-Фараби тесно сотрудничает с ведущими международными агентствами наукометрических баз данных, такими как: «Web of Science», «Thomson Reuters», «Scopus», а также с крупнейшими издательствами мира – «Nature», «Elsevier», «Springer», «Taylor&Francis», «Wiley», «Oxford University Press». Так, в 2016 году КазНУ удостоился первого места среди вузов Казахстана в номинации «ТОП организация Springer Nature».

Кроме того, университет вошел в число «ТОП-25» по публикационной активности в рейтинге «Rising Stars» («Восходящие звезды») «Nature Index» по региону Средний Восток и Западная Азия. В 2016 году два автора научных публикаций КазНУ были удостоены независимой награды «Лидер науки» за высокие показатели публикационной активности и цитируемости по данным информационных ресурсов «Web of Science» («Thomson Reuters») в номинации «Самые цитируемые молодые ученые Казахстана за 2008-2015 гг.».

Соб. корр.

■ ҚЫСҚА-НҰСҚА

Тарих, археология және этнология факультетінде «Дүниежүзі тарихы, тарихнама және деректану» кафедрасының ұйымдастыруымен «G-Global» интерактивті алаңындағы «Жаңа Жібек жолы» жобасының аясында «Қазақстан тарихы мен тарихнамасының өзекті мәселелері» атты онлайн видеоконференция өтті.

Шараның мақсаты Қазақстан тарихы мен тарихнамасының өзекті мәселелерін зерттеу, Қазақстан Республикасындағы тарих ғылымы мен білімін жетілдіру бойынша ұсыныстар жасау болып табылады.

Видеоконференцияда ежелгі және ортағасырлардағы Қазақстан тарихы туралы жаңа парадигмалар мен концепциялар; жаңа замандағы Қазақстан тарихы туралы зерттеулер; қазіргі Қазақстан тарихының өзекті мәселелері сөз болды.

Т.Ә. ТӨЛЕБАЕВ,
т.ғ.д., профессор;
Г.Е. ӘБІКЕНОВА,
т.ғ.д., доцент

***

Экстракт растения Vexibia alopecuroides ускоряет заживление диабетических язв, выяснили ученые НИИ проблем экологии КазНУ им.аль-Фараби.

Учеными установлено, что экстракт, выделенный из корней Vexibia alopecuroides, в условиях экспериментального сахарного диабета сокращает сроки заживления раны по сравнению с нелечеными животными в 1,5 раза за счет уменьшения инфицированности раны и сокращения ее площади, а также за счет выработки высокоорганизованных коллагеновых волокон.

Ученые также выяснили, что отклонение от нормы биохимических показателей сыворотки крови животных, получавших лечение экстрактом из корней Vexibia alopecuroides, в условиях экспериментального сахарного диабета было незначительным по сравнению с животными нелеченной группы и сопровождалось высокой скоростью заживления ран. Полученные данные представляют большой интерес для разработки фитопрепаратов для лечения осложнения сахарного диабета – «диабетической стопы». Руководитель работы - д.б.н., профессор Т.А. Карпенюк.

Отдел по связям с общественностью АО «НЦТИ»

***

Жылдағы дәстүр бойынша механика-математика факультеті информатика кафедрасының ұйымдастыруымен университеттің жастар интернет орталығында студенттердің халықаралық бағдарламалау олимпиадасының АСМ ІСРС, Қазақстан аумағы бойынша ¼ ширек финалы өтті. Олимпиадаға Алматы қаласындағы ЖОО студенттері және әр облыстардағы ЖОО-лардан 150 команда, яғни 450 студент қатысты.

Жалпы есепте бірінше орынды Қазақстан-Британ техникалық университеті, екінші орынды Халықаралық акпараттық технологиялар университеті, үшінші орынды Назарбаев университеті еншіледі. Қазақстан аумағы бойынша қатысқан командарлардан жартылай финалға 15 команда өтті, олардың ішінде 4 команда – ҚазҰУ командалары. Бұл да біз үшін жақсы нәтиже болып табылады.

Аршын АЛТЫБАЙ,
информатика кафедрасы

■ РЕКТОРАТ

Продолжение. Начало на 1 стр.

ЦЕНТР ТЕХНОЛОГИИ

Согласно плану концепции планируется использование проектов по экономии и выработке электроэнергии, тепловых систем, водоснабжения, которые будут формировать экологическое мировоззрение. Например, ученые намерены создать теплицы по технологиям «Plant Factory», которые позволят производить овощные, ягодные, цветочные-декоративные культуры. Новые технологии позволят выращивать качественную растительную продукцию в небольшом пространстве. Перечисляя все плюсы и положительные стороны данной технологии, докладчик подчеркнул, что растительную продукцию можно будет получать круглый год. Для достижения результата требуется комплексный подход с использованием разных эко-

технологий. К примеру, технология каскадного солнечного теплового насоса для отопления и горячего водоснабжения помещений при холодных климатических условиях. Также был затронут вопрос о переработке бытовых отходов на территории кампуса, для добычи и обеспечения тепла и многого другого. По представленной концепции на территории кампуса планируется создание зоны отдыха, пруда и практической базы для обучения студентов (специальностей – рыбное хозяйство, биология, биотехнология) по разведению и содержанию декоративных и ценных видов рыб. Тем самым университет будет полностью оснащен новыми эко-технологиями и станет центром зеленых технологий.

Следующий вопрос по повестке дня был посвящен освоению средств бюджетных программ по состоянию на 28 ноября 2016 года. С подробными данными выступил директор департамента экономики и финансов Хакижан Малаев.

По повестке дня слово было предоставлено первому проректору КазНУ Мухамбеткали Буркитбаеву по поездке делегации университета в Гонконг. Как отметил первый проректор, во время встречи Альянса университетов в Гонконге были обсуждены вопросы сотрудничества в области совместных научно-исследовательских работ, образования и стажировок. По итогам встречи было принято решение о проведении Летней Школы «Зеленые технологии» и следующей встречи Альянса университетов в Алматы, где университет КазНУ был определен в качестве сопредседателя и Председателя Оргкомитета 3-ей встречи Альянса университетов.

Квалификационный вопрос по повестке дня был озвучен ученым секретарем КазНУ Ляззат Шайкеновой. В частности, было рекомендовано к присвоению ученых званий профессора и ассоциированного профессора (доцента): доктору биологических наук, и.о. профессора кафедры биологии и генетики, директору НИИ проблем биологии и биотехнологии А.К. Бисенбаеву; - PhD, и.о. доцента кафедры уголовного права, уголовного процесса и криминалистики, заместителю декана юридического факультета по научно-инновационной деятельности и международным связям Е.Т. Нурмагамбету.

Предложенные рекомендации были поддержаны Ученым советом.

Соб. корр

В КазНУ состоялся IV республиканский патриотический студенческий Гала-форум «Мен жастарға сенемін!»

ЖУРНАЛ «АЙҚАП»

ВНОВЬ ПОРАДОВАЛ ЧИТАТЕЛЕЙ

жақсы білу үшін, әсіресе кәзіргі өсіп келе жатқан жастарға осындай журналдар аса қажет. Себебі мында нақты деректер, нақты мәліметтер бар. Біз осы журналды өте мұқият оқыймыз, және жақсы-жақсы әсерлер аламыз. Біздің қазақ ұлтының ірі туғалар жөнінде қосымша мәлімет алып отырмыз, сондықтан журнал шығарушыларға үлкен рахмет айтамыз. Журнал арғарай шыға берсін! Табыс тілеймін!»

Литературно-критические эссе, вопросы тюркологии, эксклюзивные интервью, хроника исследований истории и этнокультуры Казахстана, Центральной Азии за 25 лет Независимости, раритетные архивные материалы, поэзия - спектр и глубина отражения богатой сокровищницы национально-культурного наследия в русле патриотического акта «Мәңгілік Ел» дают основания оправдать лучшие пожелания читательской аудитории.

Новый, третий за 2016 год, номер журнала открывают размышления известного государственного и общественного деятеля, ученого, д.э.н. Кенжегали Сагадиева, исследовательская статья поэта с мировым именем, общественного деятеля О.О.Сулейменова «Сокол под пирамидой (Тюрки в Древнем Египте)». О состоянии литературных переводов рассуждает известный дипломат, Чрезвычайный и полномочный посол РК в РФ, доктор социологии,

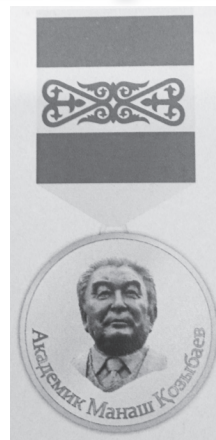
профессор Марат Тажин. Художественный мир Роллана Сейсенбаева представляет д.ф.н., профессор Алуа Темирболат. Россия интервью с гостями КазНУ им. аль-Фараби, известными литераторами, журналистами и публицистами Е.А.Поповым (РФ), С.В.Дзюба (Украина), исследование о тюркской философии на примере аль-Фараби и апологии его трактатов М.Шокаем, этнографические заметки о казахах Таджикистана (профессор Л.Додхудоева), история преследований Советами внука хана Кене, Азимхана Кенесарина; драма рода Шормановых (М.Б.Черманова); эссе о наставнике Е.А.Букетове (д.х.н., профессор А.Баешов) и другие интереснейшие материалы вызывают живой отклик читателей.

Международный научный журнал «Айқап» обрел импульс в юбилейный год празднования 25-летия Независимости Республики Казахстан, символизируя конкурентоспособность и достойное место в интеллектуальной истории мира передовой интеллигенции, работающей во благо поступательного развития Казак елі и продвижения достижений культуры, образования и науки Республики Казахстан.

Гюльнар МУКАНОВА,
кандидат исторических наук, доцент,
ответственный
редактор журнала «Айқап»

Еленген ЕҢБЕК

Белгілі қазақ ғалымы, академик Манаш Қозыбаевтың туғанына биыл 85 жыл. Көрнекті ғалым мерейтойы еліміздің көптеген білім ошақтарында жоғары дәрежеде тойлануда.

Манызды шаралардың бірі М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінде болып өтті. Оның барысында ғалым еңбегін зерттеуге, насихаттауға өзіндік үлес қосқан біршама ғалымдардың есімі аталды. Олардың қатарында Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университетіне тарихшы есімін беруге атсалысқан ҚазҰУ профессоры, экономист, белгілі қоғам қайраткері, ҚР Ұлттық ғылым академиясының академигі Сағындық Сатыбалдыұлының еңбегі ескеріліп, ғалымға «Академик Манаш Қозыбаев» медалі табысталды.

Айта кетерлігі, ғалымның жүріп өткен өмір жолы, отандық тарих ғылымын дамытудағы орны мен ролі, ғылыми және қоғамдық қызметінің кезеңдері, тарихи зерттеулерді ұйымдастырудағы елеулі еңбегі жайлы ой қозғаған ауқымды шара жуырда ҚазҰУ-да да ұйымдастырылып, «Өнегелі өмір» сериясымен Манаш Қозыбаев туралы кітаптың тұсауы кесілген болатын.

ӨЗ ТІЛШІМІЗДЕН

Международный научный журнал «Айқап» видится коммуникационной площадкой для размещения результатов фундаментальных исследований отечественных и зарубежных исследователей.

Отзывы читателей вдохновляют:

–Дуйсен Г.М., д.э.н., заместитель директора Института востоковедения КН МОН РК выразил весьма емкое пожелание: «Пусть журнал "Айқап" станет интеллектуальным клубом Казахстана и международного научного сообщества!»

–АЙҚАП журналының оқырманы, х.ғ.д., профессор Баешова Ажар Коспанқызы (әл-Фараби атындағы ҚазҰУ): «Қазақ тарихын жақсы ұғу үшін,

ҒАЛЫММЕН КЕЗДЕСУ

Жуырда ҚазҰУ-дың тарих, археология және этнология факультетінде Түркия Республикасы Ыстамбұл қаласында орналасқан Мимар Синан көркем өнер университетінің профессоры Әбдіақап Қарамен Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 25 жылдығына орай «Тәуелсіздіктің мәні және Қазақстан Республикасының жетістіктері» атты кездесу өтті.

Кездесу барысында Әбдіақап Қара Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің жолында қызмет еткен қазақ зиялыларының қызметіне жан-жақты тоқтала келе, шетелде жүріп Отанына қызмет етуін тоқтатпаған Мұстафа Шоқайдың өміріне байланысты тың деректермен бөлісті. Түркиялық ғалым студенттерге адамның өміріндегі ең басты қасиет – адамгершілік екенін баса айтып, М.Шоқайдың адамгершілігі мол, өзінің еліне адал азамат болғандығын баса айтты. Студенттер үлкен қызығушылық танытып, ғалымға сұрақтар қойды. Олар профессордан білікті маман, жақсы адам болып қалыптасуға, студенттік өмірді ұтымды өткізуге байланысты пайдалы кеңестер алды. Кездесуге қатысқан механика-математика факультетінің 1-курс студенттері құрметті қонақ және басқа да тарихшы ғалымдарға Қытай Халық Республикасында және т.б. шетелде жүрген қазақтарға XX ғасыр зиялыларының өмірі мен қызметіне байланысты дәріс оқып, насихатталса деген пікірлерін жеткізді.

Сондай-ақ басқосуда Қазақстан Республикасы тәуелсіздік алғаннан бері қазақ зиялыларының есімін насихаттау, еңбектерін басып шығару, тұлғаларымызға ескерткіш орнату бойынша атқарылған жұмыстарға шолу жасалды.

Ф.А. ҚОЗЫБАҚОВА,
Қазақстан тарихы
кафедрасының профессоры

ӨЗ АҒАНЫҢ МЕМОРИАЛДЫ КАБИНЕТІ АШЫЛДЫ

Жуырда қазақтың әдебиет сүйер қауымы үшін тағы бір игі шара жүзеге асты. ҚР Ұлттық кітапханасының бастамасымен және ҚазҰУ-дың шетелдіктердің тілдік және жалпы білім беру дайындығы кафедрасының атсалысуымен Ұлттық кітапхана төрінен қазақтың өз ағасына арналып мемориалды кабинет ашылды. Бұл – рухани ортадан орын алған екінші мемориалды кабинет. Бірінші кабинет өзге ұлттың өкілі бола тұра, жүрегі қазақ деп соққан жазушы, неміс ұлтының өкілі Герольд Бельгерге берілген еді. Ұлтына қалтқысыз қызмет етіп, бар саналы ғұмырын өнегемен өткізген абыз ақсақал Әзекеңнің кабинетін ашуға жазушы қауым өкілдері, туыстарымен қатар, ҚазҰУ студенттері қатысты.

2011 жылы өмірден өткен Қазақстан оқырмандарының сүйікті жазушысының мемориалды кабинеті Алматы қаласындағы Құрманғазы көшесі бойында орналасқан пәтеріндегі 1985-2011 жылдары жұмыс істеген кабинетінің көшірмесі ретінде құрастырылған. Онда «Ақиқат пен аңыз», «Махаббат, қызық мол жылдар», «Мәңгілік махаббат жыры» және тағы басқа көптеген шығармаларының әр жылдардағы басылымдары, жұмыс істеген орны мен жазу құралдары, өзіне тартылған сыйлықтар, сондай-ақ қаламгер өмірін баяндайтын фотосуреттердің жиынтығы мен басқа да құнды мұрағаттық заттар қойылған. Кешке жиналған жастар бұл кабинетті қызығушылықпен аралап көрді. Өз ағаның бір ерекшелігі сексеннен асқан карт шағында компьютерді меңгеріп, онымен жазу жазатындығында еді. Кешке келген жастарға Өз аға туралы әңгімелеп берген ұйымдастырушылар Өз ағаның

заманауи құралдар факсті де, принтерді де, компьютерді де жақсы қолдана білгенін айтып өтті.

Шараны Ұлттық кітапхана директорының орынбасары Жүсіпова Ажар Хамитқызы ашып, кітапхана төрінен орын алып отырған бұл кабинеттер арқылы жас ұрпақ мол үлгі-өнеге алатындығын, өмір жолы жарға, жолдасқа, жақындарына деген махаббатты жырлаумен өткен Өз ағаға арналған бұл кабинеттің нағыз тәрбие құралы екендігін баса айтты.

Сөз алған қонақтардың барлығы да Өз ағаның адами асыл қасиеттерін тілге тиек етті. Сондай-ақ студенттер жазушының жас қыздарға айтқан өсиет сөздерін мәнерлеп, накышына келтіре отырып оқумен жалғастырып, халық әнін әуелете орындады. Кеш соңында көпшілік қауым назарына Ә. Нұршайықов туралы деректі фильм ұсынылды.

Ұлтына шын жүрегімен, бар махаббатымен қызмет етіп кеткен жазушыны бүгінгі ұрпақ қадір тұтып, қастерлейді. Көзі тірісінде халқының құрметіне көп бөленген Өз аға қашан да жүрген жерінде еліне, жеріне деген махаббатын дәріптеп жүретін. Бүгінгі ұрпағы абыз ақсақалдың сол жақсы қасиеттерін тағы бір рет жаңғыртып, жақсылығын еске алысты. Жазушы халқы туралы: «Сүйікті қазақ халқым! Мен сенің ұлың болғанымды мәңгілік мақтаныш етемін!» – деп еді. Ендеше, біз де Өз ағамыздай жазушымызды мәңгілік мақтан етеміз!

Ж.Ә. НҰРШАЙЫҚОВА,
филол.ғ.д. профессор;
Г.Ә. МАШИНБАЕВА,
филол.ғ.к.

Kazakhstan and Kazakhstani through the eyes of A RUSSIAN STUDENT FROM CHELYABINSK UNIVERSITY

Lovyagin Alexey is currently studying on a double diploma program at the department for ecology at al-Farabi University

I have never been abroad, very rarely was I out of my home town and not for long. To tell the truth, I had a scarce knowledge of Kazakhstan and Kazakhstani people and therefore, my impressions and observations are firsthand and not distorted by any national stereotypes. To me to go to study on the program of double diploma for one semester in Almaty, the cultural and economic capital of Kazakhstan, was an interesting experience. So I am here in Almaty now.

City. The first acquaintance with the city started right after I stepped off the train. It was a sunny October morning, which marked the beginning of a new chapter of my life. While I was driving from the lower part of the city, where the train station was located, to the upper part, my attention was attracted by beautiful buildings. At this time in Chelyabinsk, my native town, the winter was coming into its own right. It did not escape my attention that we were steadily riding uphill with a decent height. Later I learned that the difference in height between the upper and lower parts of the city is very, very significant. Then I saw moun-

tains. My first impression was that some talented artist has painstakingly drawn them in the canvas in the background of the city. The view is really fantastic! The incredibly miraculous landscape, the beautiful buildings filled with the soft rays of the morning sun brightened up my spirits and could raise my mood for a long time to come.

Al-Farabi Kazakh National University. After completing all enrolment formalities I

went to stroll around the campus.

I was truly impressed by the enormity of the campus territory. Huge library, sports complex, swimming pool, shop, cinema, medical center and cafeteria. All of them are at the service of students. In addition, in the western part of the territory there is a huge botanical garden, I would say, a good neighbourhood. I could see squirrels hurrying about their business and a crowd proudly pacing on the lawn. The air

is fresh and the whole campus territory is the finest example of "a green zone". I believe that this is a very good environment for studying!!!

People. Either way, a sharp change of residence and community always cause emotional stress, especially when you are alone in a new place. Fortunately, I was lucky to meet wonderful people here. In the first place I am thankful to Satarbaeva Aida Sundetbaevna who came to meet me at the railway station. Later I met my classmates. They gave me a warm welcome. Very soon we became good friends.

Sudy program. We, as environmentalists, Russia and Kazakhstan follow similar environmental laws. The difference in study programs of my university and al-Farabi is the emphasis on the international orientation of KazNU. In KazNU, for example, many courses are taught in English. In our high school (SUSU) greater focus is made on the domestic labor market, major attention is given to the problems of water treatment, air purification and chemistry.

Conclusions. After a short adjustment period, I do not feel lonely here, mainly, thanks to the people who surround me. In any situation I find support or get the necessary information. In fact, we are very similar in mentality, we have the same beliefs, interests and preferences, share the same values and communicate "on the same wavelength."

WE ARE WHAT WE THINK. ATTITUDE IS ALL!!!

Attitude gives us the power to become who we want to become, and determines who others think we are. Who you are is not determined by how you look, where you live, or who your parents were.

Who you are is a function of specific choices that you have made. You are where you are and what you are because of the dominating thoughts in your mind. After all, as a man "thinks in his heart, so is he" (Proverbs 23:7). We are what we think we are—not what we appear to be on the outside. An absolutely essential ingredient for success is a positive selfimage. The world operates on the basis of the law of attraction: what you are and what you think will attract corresponding conditions. If you have a negative self-image, you attract negative results. If your selfimage is positive, you attract positive results. This may appear simplistic, but it is absolutely true.

Your mental picture of yourself determines the measure of confidence you bring to using your potential and working toward your goals. Psychologists estimate we use less than a third of our actual potential. By increasing your potential even slightly, you can make a sizable improvement in your effectiveness.

Goal-Oriented Attitude

Setting goals is vital to successfully achieving your improvement and personal development plans. It is the key to

all fulfillment and achievement. Confidence, determination and innate personality traits contribute to success; but they all come into focus through goal-setting.

Probably 75 percent success comes through setting goals. (The other 25 percent is a combination of focus, desire, preparation and hard work.) If I'm not making the progress I would like to make and am capable of making, it is simply because my goals are not clearly defined.

There is something almost mystical about setting a resolute goal after you have developed a plan and set a deadline for its attainment. Such a goal produces a burning desire, the necessary self-confidence and the determination to follow through. Having a wild imagination is one thing, but being very disciplined and organized makes you different from the rest. It is common to dream, but rare to follow through and see dreams realized. Goal-setting is simply writing down your dreams, crystallizing your thinking and then developing a plan with a deadline for its attainment.

Prepared by A.A. Muldagalyeva

The passing year 2016 is marked by the increased interest in the name of William Shakespeare. 400 years ago in 1616 he left this world but the name of the most outstanding English playwright and poet hasn't and will never be forgotten. He still is the world's most-published author. His plays haven't lost their fresh urgency. They are performed on the stages of all theatres of the world, big and small. Every theatre tries to bring a new interpretation to the famous Shakespeare's comedies and tragedies. Almaty theatres are no exception. Shakespeare's plays are constantly in the classic repertuar of our theatres.

Shakespeare forever!!!

Theatre goers of Almaty have a wonderful opportunity to enjoy "Hamlet" in Auezov Kazakh Drama Theatre or "Romeo and Juliet" at Lermontov Russian Drama Theatre. Or you may be impressed by the Ballet interpretations of "Romeo and Juliet" or "Hamlet".

The 1 year students of the faculty of Mechanics and Mathematics, department of Information Systems lately have had a project oriented event.

It was dedicated to the life and creative activity of Shakespeare. In the program there were presentations about the most interesting literary works by the famous writer. Students Abdrakmanova A. and Akhmet G. gave an interesting talk about some biographic data from Shakespeare's Stratford-on-Avon period of life. Then a group of students spoke about the most popular tragedies "King Lear", "Othello", "Macbeth" and others. Sharipova Symbat told the audience about the famous tragedy "Hamlet". She

shared her impressions of the tragedy with an outstanding actor I. Smoktunovsky as the Danish prince.

Students also spoke about Shakespeare's poetry including his sonnets. There are numerous songs composed on his poems and some of them were performed. The students listened with great attention. Then Sonnets 91 and 116 were read by two students. Demeuova N. talked about an interesting story that some Kazakh authors I. Altynsarin, M. Makataev and others had translated Shakespeare's poetry into the Kazakh language.

In general all the students of the group I S 16 2A showed great interest in Shakespeare's creative activity and were very enthusiastic during that performance. In the end "Shakespeare forever!!!" emotionally exclaimed boys and girls.

N.L. Lomachenko- senior teacher of the department for foreign languages.

Хороший человек на своем месте незаменим. Его любят студенты, уважают коллеги, ценят в научных кругах. Это - Почетный работник образования Республики Казахстан, заведующий кафедрой изда-тельско-редакторского и дизайнерского искусства КазНУ им. аль-Фараби. Скромный, трудолюбивый, он является эталоном порядочности и интеллигентности в академической сфере.

ЧЕЛОВЕК ТРУДА

и защиту кандидатской диссертации. Окончил Академию государственной службы при Президенте РК (2002 г.) С 2009 года по настоящее время - доцент, профессор, бессменный заведующий кафедрой изда-тельско-редакторского и дизайнерского искусства КазНУ им. аль-Фараби. Студентам повезло: в одном лице профессор Ж.Бекболатулы - теоретик и практик с широким кругозором. Он гармоничен и за рабочим столом, и в студенческой аудитории, и на трибуне международных конференций, и в издательском доме, и на университетском субботнике.

Ж.Бекболатулы является одним из организаторов социального института пресс-службы в Казахстане, о деятельности которой готов рассказывать часами. В послужном списке - должности заместителя директора Департамента СМИ Министерства информации, культуры и общественного согласия РК, начальника управления информации города Алматы (2003). Приобретенные им знания были направлены на создание новой специальности «Связь с общественностью». Шагая в ногу со временем, участвовал в проектах «Электронная энци-клопедия Казахстана» и электронный переводчик «Сөзкөмек».

Прекрасная память, благородство помыслов, благодарность судьбе за встречи с наставниками и единомышленниками (М.Исиналиев, Ж.Исмагулов, Г.Кайырбеков, Р.Нурғали, М. Барманкулов, Е.Шаймерденов, Ж.Кенжалин и мн. др.), совмещается у него с ежедневными переводами текстов

на казахском и русском языках. Он глубоко увлечен терминологией казахского языка и историей, член редакционного Совета республиканского журнала «Терминология және аударма». В 2013 году им был издан сборник литературных произведений и архивных материалов об отечественной истории Тархане Шакшаке Жанибеке.

Последние несколько лет Ж. Бекболатулы целенаправленно посвятил развитию казахстанско-польских научных контактов, в связи с чем в 2012-2013 гг. прошел по программе «Болашак» научную стажировку в университете им. А. Мицкевича, г. Познань (Польша). Польские коллеги теперь - частые гости КазНУ им. аль-Фараби, а наших студентов, магистрантов и преподавателей журфака радушно встречают в польских вузах! Казахская лексика с легкой руки Ж. Бекболатулы звучит теперь в аудиториях польских университетов, а информация о Технопарке КазНУ им. аль-Фараби размещена в престижном польско-казахском Экономическом бюллетене (2016 г.).

Публикации Ж. Бекболатулы в газетах и журналах рождают споры и дискуссии у читателя, т.к. в своем творчестве он стремится дойти до сути проблемы, вызывая интерес специалистов и коллег к обсуждению вопроса.

Труд энергичного педагога, инициативного исследователя, публициста, гражданина своей страны, организатора высшей школы Ж. Бекболатулы оценен по достоинству, он награжден юбилейной медалью «10 лет независимости Республики Казахстан»

(2000 г.), знаком «Почетный работник образования РК» (2010).

Профессор Ж. Бекболатулы находится в постоянном творческом поиске. За серию материалов об исламском банкинге в 2011 г. он удостоен Гран-при кон-курса Фонда «Самрук-Казына», его заслуги по созданию электронной энциклопедии «Казахская Википедия» также были особо отмечены. Можно смело утверждать, что им создана школа журналистского мастерства, он чувствует ритм жизни и оперативно реагирует на ее вызовы честным трудом.

Гюльнар МУКАНОВА,

кандидат исторических наук, доцент

Жалғасы. Басы 2 -бетте

Тәуелсіз Қазақстанның төл шежіресі, тарихтың жана беттері ел өміріндегі талай жарқын істердің ошағы, білім, мәдениет, қаржы орталығы атанған өзіміздің, жастардың сүйікті қаласы Алматыдан басталғанын бәріміз мақтан тұтамыз.

Тәуелсіз мемлекетіміздің тарихындағы жана кезең, болашағымыздың бейнесін, келешегіміздің келбетін айқындайтын нық қадам дәл осы тәуелсіздіктен бастау алады. Іргетасы қаланғанына мың жылдың жүзі болған Алматы еліміздің іскерлік, туризм, қаржы және мәдени орталығы тәрізді ерекше мәртебесіне сәйкес әлем жұртшылығы назарын аударған қалаға айналып, заманауи бейнесін қалыптастырып, жаһандану қарсаңындағы стратегиялық міндетін үлкен абыроймен атқарып келеді. Осыдан тура 25 жыл бұрын еліміздің алып шаһары Алматыда қазақ елінің тәуелсіздігі жария етіліп, әлем жұртшылығының назарын өзіне аударғаны мәлім. Тарихи күннен бастау алған жарқын, жасампаз істердің, ел өмірінде айрықша орны бар маңызды мәселелердің, ауқымды іс-шаралардың дені біздің қаламыздан өмірге жол тартып, орталықтан теперіш көріп келген санамызға рухани серпіліс әкелгені анық. Алматы және оның тұрғындары ары қарай да ұлт тәуелсіздігінің баянды, келешегінің кемел болуына, ел мұраты мен мүддесінің игілікті, ізгілікті жолда дамуына өз үлесін қосып келеді.

Әлем жұртшылығы көз тігіп, күәсі болған Дүние жүзі қазақтарының тұңғыш құрылтайы, құрлық санлақтарын жиған Қысқы Азиада ойындары, спорттың әр түрінен өтіп жатқан Әлем Кубогының ойындары, әлем біріншіліктері, түрлі

Мың жасаған шаһар және ТӘУЕЛСІЗДІК

сала бойынша әлемдік деңгейде өтіп жатқан сан алуан іс-шаралар елдігімізді танытып қана қоймай, Алматы даңқын аспандатты. Төрткүл дүние студенттерінің басын қосқалы жатқан Универсиадамыз Алматыда өткелі жатқаны көңілге қуаныш, шаттық ұялататыны да шындық.

Ғылым мен білім ордасы атанып, әлемдегі үздік университеттердің қатарынан орын алып үлгерген әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің де тәуелсіздіктің ғұмырлы болуына, қала абыройының биіктей түсуіне қосып келе жатқан үлесі өз алдына. Бәсекелестікке қабілетті, сапалы маман даярлап, Мәңгілік ел келешегінің кемел болуына айтарлықтай үлес қосуда.

Елбасы Н. Назарбаев «Мен халқымды сүйемін» атты кітабында «Тәуелсіздік

туын тігуге қаншалықты қажыр-қайрат керек болса, оны құлатпай сақтап қалуға соншалықты қажыр-қайрат керек» екендігін есімізге салды. Шынында, ата-бабаларымыз арман еткен бостандықтың, еркіндіктің мәнін терең түсініп, іргетасын берік ету жолында әрқайсысымыздың да атқарар міндетіміз ерен болу керек екенін бағамдаймыз. Біз еліміздің ұлдарына, ұрпақ зердесіне тәуелсіздік мұратына адалдықты ұялатуды үнемі ойлап, әрдайым ескеріп, қадағалап отырудан еш жалықпауымыз керек.

Тәуелсіздіктің тұғырлы болуында өзіндік зор үлесі бар қаламызда атқарылып жатқан сан салалы дүниелер де, ауқымды, маңызды шаралар да, қаланың көркейіп, дамуына, абыройының артуына еңбегі

сініп, үлес қосқандардың қатарында туған университетіміздің, факультетіміздің де түлектері бар екенін мақтанышпен айтуға тиіспіз. Кеш барысында осындай тағылымды ойлар айтылып, Тәуелсіздік және Алматы туралы дерек пен дәйекке толы шежіре баяндалып, ол кафедра студенттері дайындаған ән-жыр кешіне ұласты. Студенттердің Алматы қаласы, оның бүгіні мен болашағы, тәуелсіздік тақырыбында оқыған өлеңдері кештің шырайын келтірді. Сан тарихтың күәсі болған шаһардың ертенінің де кемел боларына сендірген студенттер оның алдағы уақытта да гүлденіп, айбынды бола береріне үлес қосуға дайын екендіктерін, «ақылды қала» атанар күннің алыс еместігін мақтанышпен жеткізді.

Ел өміріндегі мерейлі мерекелердің орталығына айналғалы отырған сүйікті Алматы келешегінің жарқын боларына, жастардың, қаланың жас тұрғындарының армандарының орындаларына сенгіміз келеді.

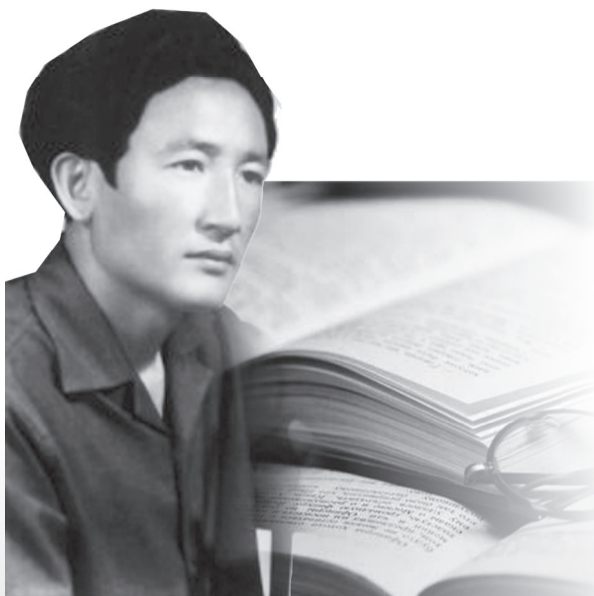
Біз тәуелсіздіктің алтын бесігі болған Алматыны сүйеміз. Ұлт арманының, рухының көрінісіндей, киесіндей Тәуелсіздігімізге бас иеміз. Біз Алатаудай мұраты бар жастарға сенеміз.

Тағылымы мол, тәрибиелік мәні зор кештен түйген ой, осы.

Шоқан ШОРТАНБАЕВ,
филология және әлем тілдері факультетінің аға куратор-ұйымдастырушысы

«О, АДАМДАР, МЕН СЕНДЕРМЕН БІРГЕМІН!»

Жуырда «ҚазҰУ студенті оқуға тиіс 100 кітап» жобасы аясында философия және саясаттану факультетінде «О, адамдар, мен сендермен біргемін» атты тәрбиелік іс-шара өтті. «Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану» мамандығының 3-курс студенттерінің қатысуымен өткен тәрбиелік сағат отызында жалғаннан жалт беріп, бақиға озған Төлеген Айбергеновтің шығармашылығына арналды.

«Адамзаттың бәрін сүй бауырым деп», Абай жолын жалғаған, Алаштың болмысын адам баласына паш еткен, қазақтың тұңғық жер асты суындай тұнық та, мөлдір поэзиясының саф таза сағыныш пен махаббатқа толы мекен – Айбергенов әлемі. Сол жыр әлеміне студенттерді жетелеген сабақ барысында ақынның өмірі мен шығармашылығына арналған баяндамалар оқылып, видео материалдар көрсетілді. Топ студенті Әсел Қамбарбек Төлеген Айбергеновтің сөзіне жазылған Ш.Қалдаяқовтың «Ақ жайық» әнін тамылжыта орындап, сабақтың сәнін келтіре түсті. Әдемі ән ақын өлендерімен жалғасты. Талшын Майтқұлованың Т.Айбергенов шығармашылығындағы

шоқтығы биік туындысының бірі – «Ана» өлеңін ерекше мәнермен оқуы, Латифа Жайманның «Сен менің өзімді көрсен» атты кара өлеңді жатқа, әсерлі де әдемі жеткізуі жүректерде үлкен әсер қалдырды. Т.Айбергеновке арнап Гүлназ Бижігітова «Ақынға арнау» деген өз туындысын тарту етті. Тәрбие сағаты Бексейіт Жадыраның тақырыпқа арқау болған, ақынның «Адамдар» атты шығармасын оқуымен қорытындыланды.

К.Б. ЖҰМАБЕКОВА,
*«Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану мамандығының»
куратор-эдвайзері*

Жуырда философия және саясаттану факультетінде ҚР Тәуелсіздігінің 25 жылдығы, Алматы қаласының 1000 жылдық мерейтойына орай жалпы және қолданбалы психология кафедрасы студенттерінің қатысуымен «Алматының 25 кереметі» атты тәрбиелік шара өтті.

Алматының 25 кереметі

Жас ұрпақтың патриоттық сезімін оята отырып, елін, жерін сүйуге, құрметтеуге тәрбиелеуді мақсат еткен шарада студенттер тәуелсіздігіміздің алтын бесігі – Алматы қаласының 25 көрнекті орнының тізімін жасады. Ел тәуелсіздігінің 25 жылдық мерейтойы құрметіне тандап алынған тізімнен ел білімі мен ғылымының кара шаңырағы, қаламыздың ең көрікті жерлерінің бірі – ҚазҰУ да ерекше орын алды. Сонымен қатар қала үшін маңызға ие орындардың қатарында ҚР тұңғыш Президентіне арнап салынған Президенттік саябақ, Медеу мұз айдыны, Шымбұлақ спорттық кешені, Көктөбе, М.Әуезов атындағы Қазақ мемлекеттік драма театры, Ұлттық орталық музей, Жануарлар бағы, Балуан Шолақ атындағы спорт кешені, Неке сарайы, «Қазақстан» қонақ үйі сынды тарихи орындар бар.

Асқар Алатаудың баурайында орналасқан мың жылдық тарихы бар шаһарға саяхат жасай отырып, тізімді жасау барысында студенттер өздері үшін көптеген қызықты мәліметтер тапты. Олар тізімге енген әрбір нысанның тарихына үніліп, қала өміріндегі атқаратын орны жайлы ойларын ортаға салды. Тәрбиелік шара барша студенттер үшін тың деректерге толы болды. Жастар туған қалаларының әсем табиғатына тамсанып, өз елдерінің ширек ғасыр ішінде қол жеткізген табыстарын мақтан тұтатындарын жеткізді.

профессор, псих.ғ.д.
Н.К. ТОКСАНБАЕВА,
доцент, псих.ғ.к.
Н.С. ЖҰБАНАЗАРОВА,
жалпы және қолданбалы психология кафедрасы

ЭВОЛЮЦИЯ КОНЦЕПТУАЛЬНЫХ ОСНОВ

и практики многовекторной внешней политики Казахстана

Факультет международных отношений, Институт проблем безопасности и сотрудничества, Ресурсный центр американских демократических исследований и Ресурсный и информационный центр о НАТО КазНУ им. аль-Фараби провели международную научно-практическую конференцию «Эволюция концептуальных основ и практики многовекторной внешней политики Казахстана», посвященную 25-летию Независимости Республики Казахстан.

В работе конференции приняли участие казахстанские ученые, профессора из США, Великобритании и Франции, представители МИД РК, дипломатического корпуса.

В ходе конференции отмечалось, что с момента провозглашения своего суверенитета Казахстан демонстрирует миролюбивую направленность своего международного курса. Получив признание со стороны международного сообщества, Республика Казахстан демонстрирует важные внешнеполитические инициативы. Наряду с этим Казахстан стремился к установлению и укреплению отношений с ведущими странами мира, участию в международных политических, военных и экономических организациях для нужд своего развития.

В рамках конференции прошло широкое обсуждение внешнеполитических достижений Республики Казахстан в годы независимости, анализ эволюции концептуальных основ многовекторной внешней политики страны,

обсуждение перспектив развития ее основных направлений, а также современных угроз безопасности в Центральной Азии.

Советник Представительства МИД в г. Алматы Д.Т. Жакенов, поприветствовав участников конференции, в своем выступлении раскрыл роль внешней политики Казахстана в укреплении мира и согласия в мировом сообществе, в обеспечении устойчивого развития страны.

Профессор Кукеева Ф.Т. в своем выступлении отметила, что «многовекторность РК означала и означает определенный дипломатический стиль, выгодный метод ведения внешней политики, следуя которому наиболее полно реализуются национальные интересы, сформулированные правящей элитой». Во внешнеполитической концепции РК 2014-2020 гг. принцип многовекторности, сохраняясь как основа внешней политики РК, развивается в сторону сбалансированности, прагматизма, взаимной выгоды, твердого

отстаивания национальных интересов страны. Сделанный анализ позволяет говорить о том, что многовекторная внешняя политика не является застывшим конструктом. Сегодня мы говорим об эволюции ее концептуальных основ и модернизации ее практики.

В выступлении профессора Университета Гавр П. Шабаль была проанализирована роль Казахстана в региональном контексте, и отмечено, что наша страна является центром региональной оси Россия – Казахстан – Китай.

Эволюция развития одного из важных стратегических направлений двустороннего сотрудничества Казахстана и США была проанализирована в докладе профессора Университета Скрэнтон Ш. Бреннан (США).

Ряд дискуссионных вопросов о дальнейшем развитии многовекторности внешней политики Казахстана были подняты в выступлении доктора Р. Макдермотт (Великобритания).

Выступление профессора Байзаковой К.И. было посвящено роли Казахстана в обеспечении глобальной и региональной безопасности. Исходя из существующих тенденций развития современного мира и собственного видения современных проблем международной безопасности и разоружения, Казахстан целенаправленно и активно участвует

во всех процессах строительства систем безопасности и разоружения на всех уровнях международного и регионального сотрудничества. Новые геополитические реалии, влияющие на безопасность РК, свидетельствуют о расширении диапазона возможностей и одновременно об усложнении политического пространства по периметру границ Казахстана.

Проанализировав участие Казахстана в укреплении международной безопасности, проф. Байзакова К.И. доказывает, что Казахстан вносит реальный и конструктивный вклад в укрепление региональной и глобальной безопасности, признанный ООН и всем мировым сообществом. А избрание Казахстана в число непостоянных членов Совета Безопасности ООН на 2017–2018 годы внесет вклад в глобальную повестку дня международной безопасности.

Таким образом, в ходе конференции прошел обмен мнениями казахстанских и зарубежных экспертов по широкому кругу вопросов внешней политики Казахстана.

К.И. БАЙЗАКОВА,
Ф.Т. КУКЕЕВА,
профессора кафедры международных отношений и мировой экономики

С 27 ноября по 4 декабря в КазНУ при поддержке DAAD пройдет Зимняя школа «Казахстан – Германия: немецкие традиции, немецкий язык, сотрудничество»

ТІЛ – ТҰНЫҚ ОЙДЫҢ КӘУСАРЫ

Тіл – қай ұлттың болмасын тарихы мен тағдыры, тәлімі мен тәрбиесінің негізі, қатынас құралы. Тіл болмаса сөз болмайды. Тілдің, сөздің орны ерекше. Осы орайда №1 Студенттер үйінде «Ядролық физика» мамандығының 1-курс студенттері мен кураторларының ұйымдастыруымен «Тіл-тұнық ойдың кәусары» атты іс-шара өтті.

Тіл – халықтың жаны. Тілі құрыса, халық та жер бетінен жоғалады. Адамзат тарихында көптеген өркениетті елдердің өшіп кетуі алдымен тілді жоғалтудан басталғанын ғылым дәлелдеп отыр. Ана сүті сіңбеген, бесік жырынан нәр алмаған ұлттық қасиет ана сүтімен кірмейді. Тілі мен дінінен айырылған ондай жан рухани кемтарлығын, адамдық болмысын түсінбей, көлденең көк аттының қолжаулығына айналады. Ана тіліміздің тағдыры үшін күресте халқымыз қам-қарекетсіз болған емес. Жиырмасыншы жылдары тіл тәуелсіздігін ту етіп көтерген Әлихан, Ахмет, Міржақып, Мағжан, Мұхтарлар, сексенінші жылдардың аяғында бостандықтың лебі білінісімен басталған бүкілхалықтық қозғалыс соның айғағы. Осылайша, ел тағдарын тіл тағдырымен байланыстырған студенттер

«Өзге тілдің бәрін біл, Өз тіліңді құрметте», «Ең көп таралған 10 тіл», «Өз бетінше шет тілін қалай үйренуге болады?», «Ағылшын тілі қазақты қайда апарды?» атты тақырыптарда баяндама жасап, өз ойларын ортаға салды.

XX ғасырдың ұлы жемісі – қазақ халқы үшін Егемендіктің көк туы желбіреуі. Ата-бабаларымыз көксеген, армандаған тәуелсіздікке қол жеткіздік. Ендігі мақсатымыз – халқымыздың аса бай рухани қазынасы – ұлттық рухты, ұлттық мінезді, ұлттық намыс пен салт-дәстүрді өзге елге таныту арқылы әлемге Мәңгілік ел екенімізді көрсету. Демек, ана тіліміз жайлы терең ойлану әрқайсымыз үшін парыз. Жастар осылай деп ой түйді.

Г. НҰРБАҚЫТ,
*теориялық және ядролық физика
кафедрасының оқытушысы*

Честь представлять КАЗАХСТАН

Я горжусь тем, что мне выпала честь представлять нашу Республику Казахстан и Казахский национальный университет имени аль-Фараби на Первом Евразийском гражданском форуме «Молодежь за общее будущее» (ЕГФ). Международный форум проходил в Ереване.

30 лидеров общественного сектора, экспертов, политологов и журналистов из России, Казахстана, Белоруссии, Кыргызстана и Армении на протяжении пяти дней обсуждали проблемы и перспективы евразийской интеграции, процессы сближения неправительственных организаций союзных государств, разрабатывали предложения и резолюции по развитию гражданского общества стран ЕАЭС.

Каждый из пяти дней форума был посвящен государству-участнику Евразийского экономического союза, представители которого рассказывали о его современной общественной и экономической жизни и деятельности своих организаций.

В рамках форума участники посетили ереванский филиал Московского государственного университета им. М. В. Ломоносова, где состоялась панельная дискуссия «Евразийский Союз: вчера, сегодня, завтра». На научную площадку были приглашены помощник Председателя Коллегии ЕЭК Юлия Чалай, главный специалист Департамента развития интеграции ЕЭК Дмитрий Ежов, председатель Евразийского движения Российской Федерации Юрий Кофнер, а также армянские эксперты: Ашот Таводян, Ашот Тевикян и Самвел Манукян. Специалисты рассказали об основных направлениях международной деятельности ЕАЭС, преимуществах вступления государств в ЕАЭС, достигнутых ЕАЭС экономических результатах и перспективах кооперации между ЕС и ЕАЭС.

Активная часть форума проходила в рамках деловой игры «Модель ЕАЭС» и в форме организации проектных команд. «Модель» предполагала разделение делегатов на страны, которые представляли свои интересы в Высшем экономическом совете ЕЭК. Перед нами была поставлена задача с учетом экономических выгод для ЕАЭС предложить вступить в Союз любому государству либо создать с ним зону свободной торговли. По итогам двух дней команды согласовали вступление в качестве полноправного участника ЕАЭС Узбекистан и Таджикистан, а создание ЗСТ – с Украиной (при условии ее выхода из ЗСТ с Европейским союзом), Грузией (при условии ее выхода из ЗСТ с Европейским союзом), Монголией и Ираном.

Во время командной работы мы разрабатывали международные проекты в рамках евразийского сотрудничества, которые в виде Генеральной резолюции были подписаны каждым из них. Это явилось одним из важных результатов пятидневного форума. Среди проектов – создание Евразийского научного координационного центра, в задачи которого входит аккумуляция всех научных работ, разработанных

на пространстве ЕАЭС, с бесплатным правом доступа к ним гражданам Союза; Программа студенческого и преподавательского обмена между вузами ЕАЭС с целью повышения образовательного уровня граждан Союза; Программа социальной адаптации трудовых мигрантов в ЕАЭС и так далее. Данные проекты в рамках форума были доведены до состояния готовности к подаче на конкурсы грантов, проводимых на евразийском пространстве.

Целью проведения игры «Модель ЕАЭС» было понимание общих интересов, которые есть у стран-участниц Евразийской интеграции. Мы входили в переговоры, дискутировали, доказывали состоятельность того или иного предложения. К примеру, много споров вызвало «желание» Монголии вступить в ЕАЭС или Грузии.

Однако в итоге уже поздно вечером мы пришли к компромиссу. Несмотря на то, что каждая страна имеет свой национальный интерес, у нас есть и общее понимание вопросов, по которым есть стыковка, поэтому мы и являемся членами одних организаций – ЕАЭС, ОДКБ и других. Лучшим участником «Модели» по итогам общего голосования стала делегат от Кыргызстана Айсуйкум Талантбекова. Она получила право на двухмесячную бесплатную стажировку в Евразийской экономической комиссии в Москве.

В завершающий день Гражданского форума состоялось первое генеральное заседание Совета, на котором были выбран его руководитель – на предстоящий год им стал президент Общественного движения «Заргацум» Ваган Егиазарян, также были избраны секретарь и координаторы – представители Совета от каждого из пяти государств ЕАЭС.

Кроме упорной работы над совместными проектами, мы все смогли поехать на торжественный парад военной техники, приуроченный к 25-летию Независимости Армении, где увидели новый ракетный комплекс «Искандер М». На Площади Республики наша интернациональная делегация дала интервью республиканскому телевидению и поздравила Армению с праздником.

Участники форума посетили знаковые достопримечательности – единственный в СНГ античный языческий храм в Гарни и монастырский комплекс Гегард, которые входят в список Всемирного наследия ЮНЕСКО, музейно-мемориальный комплекс Цицернакаберд, посвященный Геноциду армян. Наша делегация возложила цветы к Вечному огню в память о полтора миллионах жертв.

Карлыгаш ТУРСЫНБАЕВА,
*магистрант совместной
образовательной программы
«Физика-ТПУ»*

ТАРИХ АҚИҚАТЫ

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да шетелден келген тыңдаушыларымызға мақтанышпен көрсететін мәдени орындарымыз көп. Солардың бірі – университеттің терең тарихынан сыр шертетін ҚазҰУ мұражайын жуырда «Айналанды нұрландыр» жобасы аясында ЖОО-ға дейінгі білім беру факультеті ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасы оқытушыларының бастамасымен шетелден келген студенттер аралап шықты.

Мұндағы мақсат – жастарға өздері білім алып жатқан қарашаңырақ жайлы толық мәлімет беру, университетіміздің құрылғанынан қазіргі уақытқа дейінгі жетістіктерімен таныстыру, осы университеттің басшылары, академик, профессор, оқытушы құрамының еңбектерінен хабардар ету. Мұражайдағы әр факультет жайлы толық дерек беретін тамаша экспозициялар ондағы қызметкерлердің біліктілігін аңғартып тұрды. Мұражай қызметкерлерінің өз келушілерін жылы ілтипатпен қарсы алып, тарихи деректерді мазмұнды түрде түсіндіріп беруі келушілердің қызығушылығын арттыра түсті. Шетелден келген қазақ диаспора өкілдері өздерінің ризашылықтарын білдіріп, ерекше әсер алғандықтарын айтып жатты.

Біздің бұл саяхатымыз арқылы ҚазҰУ-дың әлемдік деңгейге көтерілген, бәсекеге қабілетті, қазақ елінің мәдени,

рухани, тарихи құндылықтарын бойына сіңірген өнегелі мамандар даярлайтын іргелі оқу ордасы және осы мұражайдың ашылуына Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың келу сапары ұйытқы болып, сол кісінің құрметіне дайындалған тарихи мұра екендігіне көздері жетіп қайтқан тыңдаушыларымыз болашақта ҚазҰУ студенті атануды мақсат етіп, жоғары балл жинау міндетін алға қойғандықтарын жеткізді. Жалпы тәрбиелеп жатқан шәкірттеріне дұрыс жол көрсетіп, Отансүйгіштікке, патриоттыққа, білімділікке, алдына қойған мақсат-міндеттерінің нақты болуларына бағыт-бағдар беру – әрбір ұстаз бен оқытушының асыл міндеті болып табылады.

Өріккүл САНДЫҚБАЕВА,
*ЖОО-ға дейінгі білім беру
факультетінің доценті, фил.ғ.к.*

**30 қараша күні Әл-Фараби кітапханасында Германия профессоры
Константин Шамбердің шеберлік сағаты өтеді**

Жалғасы. Басы 1-бетте

РУХТЫ ОЯТҚАН ҰЛТТЫҚ БАЙҚАУ

газетінің бас редакторының орынбасары Нұрперзент Домбай, ҚазҰУ түлегі, «Ана тілі аруы» және «Жігіт сұлтаны» жобасының демеушілері – «ASSEM NURSEIT» аксессуарлар галереясының директоры Әсем Нұрсейіт және «DANA NABI» сән үйінің директоры Дана Наби, қара шаңырағымыздың түлегі, актриса, «Қазақ аруы – 2014» байқауының жеңімпазы Гүлнәз Жоланова, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың тәрбие ісі жөніндегі департамент директоры Жұлдыз Дәпенқызы және «Жігіттер» тобының әншісі Бағлан Әбдіраимов, ҚазҰУ Студенттер сенатының төрағасы Назарбек Батыр және актер, тележүргізуші Серік Шәріп болды. Сонымен қатар, Республикалық «Ана тілі» газетінің бас редакторы Самат Ибраим байқауға арнайы келді.

Студенттерді марапаттау рәсмінде «Қазақ газеттері» ЖШС бас директоры-редакторлар кеңесінің төрағасы Жұмабек Кенжалин сөз сөйлеп, «Ана тілі аруы» және «Жігіт сұлтаны» байқауы ҚазҰУ-да тұрақты түрде өткізіліп келе жатқанын және де тарихының терең екенін атап өтті. «Бұл шара үлкен мәдениетке тәрбиелейтін және шашасына шаң жұқтырмай шынға шығатын таланттарды танытатын мереке», – деді ол.

ҚазҰУ-дың тәрбие ісі жөніндегі

департамент директоры Жұлдыз Дәпенқызы байқау жастардың өзін-өзі жетілдіруіне және тануына, азаматтық-тұлғалық болмысының қалыптасуында маңыздылығын тілге тиек етті. Сонымен қатар, қатысушылардың шығармашылық ізденісін арттырып, бұл жобаның жоғары деңгейде өтуіне орасан зор үлесін қосқан университет ректоры Ғалым Мұтанұлы мен әлеуметтік даму жөніндегі проректор Шолпан Ерболқызына және байқау демеушілеріне алғысын білдірді.

Қатысушылар демеушілердің арнайы сыйлығына ие болып, өнері мен өресіне сай номинацияларға ұсынылды. Физика-техникалық факультетінің студенті Шалқар Құдайберген «Dostyk travel» компаниясы ұсынған Дубайға жолдаманың иегері атанды. Кіл үздіктердің арасынан топ жарған механика-математика факультетінің студенті Әлібек Қайратұлы мен филология және әлем тілдері факультетінің студенті Айдана Әбен үшінші орын алса, химия және химиялық технология факультетінің студенті Даяна Амирина мен журналистика факультетінің студенті Есентемір Қуанышбек екінші орынға лайықты деп танылды. Бірінші орынды халықаралық қатынастар факультетінің студенті Ақсәуле Қалиахмет және физика-техникалық факультетінің

студенті Шалқар Құдайберген жеңіп алды. Ал журналистика факультетінің студенті Алтынай Алмабаева «Ана тілі аруы», ал филология және әлем тілдері факультетінің студенті Қадір Амантай «Жігіт сұлтаны» атағын иемденіп, жеңімпаз атанды.

Өткен жылғы «Ана тілі аруы» және «Жігіт сұлтаны» – Әсел Жұтаева мен Токтар Дәулет бас жүлде иегерлеріне дәстүр бойынша тәж бен белбеу

табыстады. Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар шыққан байқау жеңімпаздары қуаныштарын жеткізіп, өркендеген заманда өзіндік қолтаңбасы бар аталмыш жобаның орны айтарлықтай екенін айтты. ҚазҰУ Студенттер сенатына және өз факультеттеріне ризашылықтарын білдірді.

Жазерке КАПАТАЕВА

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
 Жауапты хатшы – **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
 Тілшілер: **Әйгерім КАМАЛДИНОВА, Анвар ҮШҮРОВ**
 Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
 Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
 Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Қарлыға ИБРАГИМОВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
 Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 11-94, тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай: **kazuniver2016gazeta@gmail.com**

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
 Тел: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша. Таралымы 1000 дана Тапсырыс: №745

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.